

באותו מצב שנפתחה. האדם היחיד שהעז לפצות את פיו זיכר גם הוא אל אונייה האטומות של חבריו לאיגור. הללו היי חשוכים היחסים הלביים שלהם עם הבוס הגדול, חברת שוהם, יותר מהאמת.

נכים

תגמול מאוחר

חוק הנכים, אותו קיבלה מדינת ישראל הצעירה כבר בשנה הראשונה לקיומה, קבע על כל נכה מלחמת השחרור זכאי לשיקום מתאים ולמיסכת תגמולין הוגנת. סעיף אחר בחוק זה קבע כי המדינה תכסה את הפער שבין הכנסתו המופחתת של הנכה, לבין הכנסה היכולה להבטיח לו קיום הוגן.

לפי הסדר שנקבע בין ארגון הנכים העצמאיים, ובין מחלקת השיקום של משרד הבטחון, זכאי כל נכה לסכום תגמולין קבוע על לשיקומו. סכום זה יקטן וילך ככל שתגדל הכנסתו העצמאית של הנכה.

הסדר זה פעל כתיקונו עד שנת 1955. אולם בראשון ליולי אותה שנה, החליט אליהו פינק, מנהל מחלקת השיקום במשרד הבטחון, לקצץ 75 אחוז מסכום התגמולין, ללא כל התחשבות בהכנסה הקבועה של הנכה. את הפרשים בין הסכום המקוצץ לאחר המלא הבטיח פינק להחזיר לנכים, את חשבי הכנסתו התגמולין המחזוריים.

כניעה ללא תנאי

מהם שוקם כבעלי מוגיות, לא שבועי רב נחת מהתקנה שחיבה אותם לנהל חשבונות מדוקדקים, אך עשו זאת כרע הכרחי. מובן היה על כן כעסם, לכשהתברר להם בסוף אותה שנה כי קציני התגמולין המחזוריים קבלו אמנם את החשבים, לא יכלו להציג ביצע על מועד מדויק בו יוחזרו הפרשים. לאחר שנתיים של משאומתן, בו דרש ארגון כי תחשיבי הכנסות של חבריהם, תשלומי הפרשים, הודיע פינק לנציגי ה"ארגון כי תחשיבי הכנסות של חבריהם, שהוגשו בדיקנות קציני התגמולין, אינם נמצאים ברשותו. יתר על כן: הוא לא יכל להמציא לחברי הארגון את תחשיבי התגמולין שהגיעו להם. חברי הארגון הממוררים פנו לעורך הדין שמאל תמיר.

מאחר והיה ברור כי הארגון לא יוכל להחזיר את תחשיבי חבריו שנעלמו, הוצע תמיר לקבוע תחשיב חדש, שיבוסס על הפ"רש בין ההכנסה הודמה של בעל מוגיות בריא לבין שומות ההכנסה של חברי הארגון, כפי שנערכו על-ידי מס הכנסה. הצעת הערעורים העליונה של מחלקת השיקום, אליה פנה ארגון הנכים עם הצעתו של תמיר, דחתה את ההצעה.

תמיר לא נכנע, הגיש בקשה לצו על תנאי נגד המחלקה לשיקום לבית הדין העליון. החודש, ימים מספר לפני שבית-הדין העליון עמד לדון בפרישה, צילצל הטלפון במשרדו של תמיר. על הקו היה אליהו פינק, מנהל משרד השיקום. בפיו היתה הודעה קצרה: משרדו קיבל את הצעת תמיר ללא תנאי.

רפואה

האשה שהשתעלה עד מוות

"ברונקסי? אין דבר כזה — אצלי עוד לא מת אף אדם מברונקסי!" קבע פקיד משרד הבריאות בתל-אביב, הממונה על הוצאת תעודות מוות. הבעל נשאר נדהם. "אבל ב" בית החולים אמרו שישיה מתה מברונקסי". הפקיד משך בכתפיו. הוא לא יכל "עורר לחיים אלון, גבר צעיר, שתוך חודש איבד את אשתו ובתו בת היומיים.

בשבוע שעבר, מספר ימים בלבד לאחר ששופט עליון קבע כי "גם רופא עלול למעוד", הוציא את הרוח ממפרשיהם של תובעיהפיצויים נגד רופאים הנאשמים ב"רשלנות. הגיש חיים אלון לבית משפט השי" לום בתל-אביב בקשה בלתי-רגילה: הקמת ועדת-חוקר שתחקור את נסיבות מותה של אשתו הרסה.

במסמך מועזע, הרצף לביקשתו, המשתרע על פני ארבעה עמודים כתובים בצפיפות במכות-כתובה, לום ביילנסון בוגרימת מותה של אשתו הרסה. כותב קשר האדחוף במשטרת פתח-תקווה:

אשתי היתה בחודש החמישי להריונה כשי התחילה להשתעל קצת. בקרנו אצל רופא בקופת-חולים והוא רשם לה תרופות נגד שיעול. המצב התמיר והלך. ב"11.12.58 היי תי עמה אצל ד"ר יענקלביץ, רופא לריאות ביוסנהוף בתל-אביב, והוא קבע לאחר שיקוף כי יש לעשות לה אינהלציה. בבוקר שני, לאחר שבק את אשתי, סס ד"ר יענקלביץ

כי התרופות שניתנו לה קודם לכן גורמות לה ניקוז מוגבר של הליחה מגופה, דבר האסור עליה בגלל הריונה.

לאחר בדיקה נוספת קבע הרופא, לפי בקשתה, כי יש להעבירה לבית החולים.

"אין סיכויים" לתינוקת.

בת (ה"14.12.58) התלבשה בדיסה, לקחנו סכ" סי ונסענו לבית החולים בילינסון. היתה זו הפעם האחרונה שהדסה ראתה את ביתנו. במשך יומיים השתפר מצבה של אשתי עד לבלי הכר. קיחינו כי ביום שלישי כבר נוכל לקחת אותה הביתה. אולם דחקא או החליט הרופא המטפל לתת לה גלוקוזה, חי" מר מוזין, הגרום להרחבת הברונכייטיס. התגובה: שעול עמוק וניקוז ליחה חזק.

מיד עם קבלת הגלוקוזה הפסיקה אשתי לאכול, איבדה את תיאבונה והחלה להתאונן על כאבים בבטן. נסיון נוסף לתת לה גל" קוזה נכשל, לאחר שגופה של אשתי לא יכל לקלוט את הנוזל.

ביום חמישי, עשרה ימים לאחר שהדסה התקבלה לבית החולים, קיבלה אשתי מנת גלוקוזה נוספת. הפעם נקלטה מנת המזון המלאכותי בדמה, גרמה לה לשעול חריף וממושך עד כדי עמית. כל הלילה התחננה אשתי כי יוציאו לה את מחס מכשיר ההזנה מהגוף, אך איש לא שם לב אליה. בבוקר התחילה לצעוק: "יוצא לי משהו ברג" ליימי! רק אז הגיעה האחות ושחררה אותה ממחס הגלוקוזה.

העבירו אותה מיד לחדר-לידה. בתשע וש' לוישים בבוקר ילדה תינוקת — בחודש ה'

שבאה לבקר את בתה בבוקר, בקשה כי הד"ר תבדק עליי מומחה. התשובה: לא. ראינו שהמצב הוא בכי רע והתחלנו לחפש פרוטקציה.

דרך קרוב שלנו, המכיר את ד"ר מאיר שחקאי, מנהל בית החולים בילינסון, הגענו אל המנהל. ד"ר שחקאי התקשר מביתו אל המחלקה: "האם יש סכנה לחיי החולה?" שאל את הרופא התורן. התשובה היתה שוב: לא. ד"ר שחקאי הבטיח למכיר שלנו: "מחר בבוקר אשלח אליה את ד"ר פריז ואת ד"ר לבקוביץ, שני המומחים של בית החולים. תתקשר שוב, מחר ב"11 בבוקר". למחרת, כשהתקשר הקרוב, היה ד"ר שתי קאי נרגש מאד. "מאוחר מדי", היתה תשרי בתו של מנהל בילינסון.

אסון או רצח. כשאמר לי אשתי מתה, הלכתי ישר למשטרת פתח-תקווה ופ"ר תחתי תיק על גרימת מות כחוצאה מסיפול רשלני. דרשתי כי ד"ר מכס קורפולוס, רו" פא המכון הפתולוגי יבחר את גופת אשתי ויערוך בדיקה שלאחר המוות. אולם, התברר כי הגופה בותרה ללא רשותי. לד"ר קורפולוס לא נותר אלא לקחת מספר חלקים מהגופה המבוותרת לבדיקה מקרוסקופית. כשספרתי על מות אשתי לד"ר יענקלביץ, ששלח אותה לבית החולים, קרא רופא הרי"א אות בהתרגשות: "קרה שם אסון!" אני טוען שהיה זה רצח.

הבעל השכול פנה למשרד הבריאות בב' קשה לחקור במקרה. ד"ר יצחק בטיש, מנהל משרד הבריאות, השיב לפנייתו במכתב נאה,

ביום ההלוויה: חיים אלון (קיצוני משמאל) ליד קבר אשתו

המומחה לריאות אמר: "אסון"

הבטיח לעיין בבקשה. אלון פנה גם לביגי בבקשה למנות ועדת חקירה שתחקור במות אשתו. הוא לא זכה לכל התשובה. השבוע, חודשיים לאחר המקרה, יחליט שופט שלום בתל-אביב, אם יש מקום למגירת ועדת חקירה שתדון כיצד מתה הדסה אלון מברונקסי.

דרכי אדם

מס השגעון

העברית והערבית הן שפות אחיות. מאות שרשים משותפים מוכיחים זאת. אולם קיימות גם מילים, הדומות במבטאן בשתי השפות, שונות לחלוטין במובנן. מלה כזו היא המלה מס. כל גישום יודע את פירושה העברי: בערבית פירושה — שגעון.

זאת גם טען מוחמד חליל (55), קבלאי חושב הכפר מורשפה שבמשולש. למרות הבצורת שאיימה השנה על מקנהו הדל, הת" ברוך הוא בגשם של הודעות, תזכירים ואת" ראות של שלטונות-המס הישראליים. לחליל לא היה צריך איש לתרגם את המושג ה" עברי מס. "השגעון הזה יביא אותי עוד לבית חולי-רות", היה נוהג להאנה, כשדחדר הכפר היה מוקד את ביתו בתוכורת חדשה של מ"ההכנסה.

דרישות שלטונות-המס לא היו מוגזמות, לפחות בעיניהם של השלטונות. חליל, אב לששה ילדים ובעל מקנה של 30 עזים, נדרש לשלם 700 לירות עבור שנת-המס הקודמת. חישובם של פקידי מ"ההכנסה: חליל שיוק לפני שנה 700 קילוגרם סבך, אותו גידל על חלקת האדמה ליד כפרו. לפי השער של איבך לירות קילוגרם היה חליל אדם עשיר.

שיחה עם עז. חליל גיסה להסכיר: מאחר והסבך גודל על אדמת יבבורית, ה" אדמה היחידה שנותרה לו לאחר מלחמת השחרור, חושב שער הסבך לפי לירה

ביום הנישואין: חיים והרסה אלון

זו פרחים במות התינוקת

אחת לקילוגרם. זגם סכום זה טרם שולם לו.

פקידי מ"ההכנסה לא אבו לשמוע. לאחר שורה ארוכה של אימים בעל-פה ובכתב, קיבל חליל החודש התראה אחרונה. אם לא תכניס את הסכום הנדרש ממך, תמסר בבית החוב למשרדי ההוצאה לפועל. בין השיטין כללה ההתראה איום מפורש. חליל ידע כי פקידי המס הבטיחו כי יחרימו את עדרו.

למחרת בבוקר נעלם חליל. עוברי-אורח סיפרו לתושבי הכפר כי הם ראו אותו רועה את עזיו בחלקת אדמה מרוחקת. כל מי שהתקרב אליו יכול לשמוע אותו מדבר עם עזיו בחיבה.

בערב כבר אפשר היה לקבוע: המס ה" עברי היכה את חליל ב"מס" — שגעון בערבית.

תזכיר

מכתב גינוי

"הוקום פוקום" — תחת כותרת זו מתח עורך העולם הזה (1121) בשבוע שעבר ביקורת על נאומו של ראש-הממשלה בכנסת, בענין יחסי ישראל עם ארצות אפריקה. בין השאר הצביע העורך על הסתירה היסודית בין דברי ביגי לבין גישת העתונות המ"פאייית ושאר בטאוני המשטר, הנוקטים קו שלילי מוחלט נגד תנועות-השחרור האפריקאיות, מזדהים באופן בולט עם משטרי הדיכוי הקולוניאליים. השבוע פנו חברי משלחת גאנאיה, השהיה בישראל, במכתב אל מערכת ג'רוטלס פוסט, גינו בחריפות רבה ידיעה שפורסמה ביומן מפא"י זה, הידיעה הביאה ללא הסתייגות נאום-השמעה של מדינאי לבן מרודסה נגד ראש ממשלת גאנה, קחמה אנקורמה. . . . קרן הפני סיה של הסתודות המורים, אשר צורת פירוקה עוררה סערה בקרב המורים העולם הזה (1121), ממשיכה לשמש נושא להתנג" שויות. השבוע עברה הוידה לבית-המשפט המחוזי, כאשר ביקש מורה בית-ספר תי" כון תל-אביב, ברוך ששון, פיקוח של בית-המשפט על פעולות הפירוק של קרן הפנסיה, מאחר ואינו בטוח כי זכויו" תיו המלאות יוכבדו על-ידי מפקדי הקופה. זהו, למעשה, צעד נסיוני, אשר מאחוריו עומדים יתר המורים התיכוניים הנמצאים באותו מצב. . . . עניינית נתניה משותקת — זאת טענו חשבוני סיעות האופוזיציה בעיריה, במכתב ששלחו לשר הפנים. טענת האופוזיציה — הדתיים, חירות והצ"ח — היא, כי מאז הפירסום סביב מכתב מבקר המדינה על כספי המימון לזמן ארוך, אשר אודותיו כתב העולם הזה (1116), אין מועצת העיריה מתכנסת והעיריה אינה מסוגלת לפעול.

• יושבים, מאחוריהם: ידיד הבעל בכר ואשתו.